

Ἀριθ. 3432

Πρὸς τὸν Β. Ἐπαρχον Τήνου¹

Ἡ τοπικὴ Δημογεροντία Τήνου

Κατὰ συνέπειαν τῆς ὑπ' ἀριθ. 330, καὶ ἀπὸ τὴν 22 τοῦ παρελθόντος Μαρτίου μηνολογουμένης Ἐγκυκλίου τῆς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Γραμματείας τῆς Ἐπικρατείας, καὶ τῶν ὑπ' ἀριθ. 100 καὶ 122 προσκλησεῶς σας, παραλαβόντες, καὶ συμβουλευθέντες τοὺς προκριτωτέρους καὶ εἰδημονεστέρους τῆς Πατρίδος μας, ἐσυλλέξαμεν τὰ ἄγαπτα¹ ἔθιμα, τὰ ἰσχύοντα πρὸ ἀμνημονεύτου χρόνου εἰς τὸν Τόπον τοῦτον, φυλάξαντες τὴν σειρὰν τῶν ζητημάτων τῆς ἄνω Ἐγκυκλίου καὶ προσθέσαντες ὅσα ἄλλα ὑπάρχουσιν ἐκτὸς τῶν ἐν αὐτῇ ὁκτὼ ζητημάτων.

Π ε ρ ῖ Κ λ η ρ ο ν ο μ ί α ς

Ζήτημα 1ον

Σύμφωνα μὲ τὸν Νόμον, ὅταν ἀποθάνῃ ὁ πατὴρ ἀδιάθετος τὸν κληρονομοῦν τὰ παιδιά, λαμβάνοντα ἴσον μερίδιον ὅλα ἀνεξαιρέτως ἀρσενικά καὶ θηλυκά, καὶ μεγαλύτερα καὶ μικρότερα.

Ζήτημα 2ον

Ὁ πατὴρ ἐχρεώσται ν' ἀφήσῃ τὸ ἥμισυ τῆς περιουσίας του πρὸς τὰ τέκνα του, τὸ δὲ ἄλλο ἥμισυ ἐδύνατο μὲν νὰ τὸ διαθέσῃ αὐθαιρέτως ἀλλ' ὅχι ἐκτὸς τοῦ χοροῦ τῶν ἰδίων αὐτοῦ τέκνων, τῶν συγγενῶν καὶ τῆς ψυχῆς του. Ἐδύνατο δὲ ν' ἀφήσῃ καὶ πρὸς τοὺς ξένους ἐξ αὐτοῦ ἀλλ' ἔδει νὰ περιορισθῇ εἰς τὸ ἐλάχιστον μέρος.

Ζήτημα 3ον

Σύμφωνα μὲ τὸν νόμον ὅταν ἀποθνήσκῃ εἰς ἀδιάθετος τὸν κληρονομοῦν οἱ κατιόντες συγγενεῖς, ἂν δὲν εἶχεν κατιόντας, οἱ ἀνιόντες, ἂν δὲν εἶχεν ἀνιόντας οἱ πλάγιοι συγγενεῖς, ἂν δὲν εἶχεν πλαγίους συγγενεῖς ὁ ἀνὴρ ἢ ἡ γυνή, εἰς ἔλλειψιν δὲ τούτων ἀπάντων, ὅπερ ἦτο σπανιώτατον, ἢ κοινὴ Ἐκκλησία.

Ζήτημα 4ον

Ὅταν τὸ ἀνδρόγυνον ἦτον ἄτεκνον καὶ ἀπέθνησκεν εἰς τῶν συζύγων ἀδιάθετος, διενέμετο ἡ περιουσία εἰς τρία ἴσα μερίδια, δηλαδή, ἐν ἐλάμβανον οἱ γονεῖς ἢ ὁ γονεὺς τοῦ ἀποθανόντος, ἐν ἡ ψυχῇ, καὶ τὸ ἄλλο ὁ σύζυγος ἢ ἡ σύζυγος. Ἀνίσως

1. Τηρεῖται ἡ ὀρθογραφία τοῦ κειμένου.

2. ἄγραπτα.



δὲ οὐδείς ἐκ τῶν γονέων τοῦ τεθνεῶτος δὲν ὑπῆρχεν εἰς τὴν ζωὴν, ἐμοιράζετο μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν τοῦ τελευτήσαντος, τῆς ψυχῆς του, καὶ τῆς συζύγου κατ' ἴσα μερίδια. Ὅποτεν δὲ ἡ περιουσία ἦτο σημαντικὴ καὶ εἰς τὰς δύο ἄνω περιπτώσεις ἀσυμφωνοῦσαν τὰ μέρη καὶ προσδιώριζον τὸ διὰ τὴν ψυχὴν συνηθισμένον ἢ ἐπροσδιωρίζετο παρὰ τῆς ἐξουσίας καὶ τὸ ὑπόλοιπον ἐμοιράζετο κατὰ τὴν μνημονευθεῖσαν ἀναλογίαν.

Ζήτημα 5ον

Ὅλα τὰ παιδιά ἀρσενικὰ καὶ θηλυκὰ ἐκληρονομοῦσαν καὶ τοὺς δύο γονεῖς, λαμβάνον ἕκαστον τὸ ἀνάλογον μερίδιόν του ἀπὸ τὴν περιουσίαν καὶ τοῦ ἐνὸς καὶ τοῦ ἄλλου τῶν γονέων μὲ μόνην τὴν ἐξαίρεσιν ὅτι ὁ ἐπιζῶν γονεὺς ἔμβαιεν εἰς τὴν κληρονομίαν καὶ ἐλάμβανεν ἴσον μερίδιον μὲ τὰ τέκνα του.

Π ε ρ ῖ Π ρ ο ι κ ὸ ς

Ζήτημα 6ον

Μόνον τὸ πρωτοῦπανδρευθὲν παιδίον θῆλυ ἢ ἄρρεν / τὸ ὁποῖον ἐπροικοδοτεῖτο ἐπίσης / ἠδύνατο ἂν ἐνομίζετο ἀδικημένον νὰ καταβάλῃ μετὰ τὸν θάνατον τῶν γονέων του εἰς τὴν κοινὴν συνεισφορὰν τῆς κληρονομίας καὶ νὰ μοιράσῃ ἐξ ἴσου μὲ τὰ λοιπὰ ἀδέλφια τὴν κληρονομίαν ταύτην.

Ζήτημα 7ον

Ὅταν ἡ θυγάτηρ ἐπανδρεύετο μετὰ τὸν θάνατον τῶν γονέων της ἐλάμβανεν σύμφωνα μὲ τὸν Νόμον τὸ μερίδιον τῆς κληρονομίας, καὶ οἱ ἀδελφοὶ δὲν ἐδύναντο νὰ τὴν προικίσουν δίδοντές της ὀλιγώτερον ἀπὸ τὸ μερίδιον τοῦτο.

Ζήτημα 8ον

Κατὰ σύναισιν¹ τοῦ ἀνδρογύνου ἐκποιεῖτο ἰσχυρὰ ἢ προίξ. Εἰς περίπτωσιν διαλύσεως τοῦ γάμου, ἢ ὁποιασδήποτε ἄλλης περιστάσεως, ἢ φθαρεῖσα προίξ ἔχαιρε προνόμιον ἐπὶ τῶν σωζομένων κινητῶν ἢ ἀκινήτων ἀγαθῶν τοῦ ἀνδρός.

Προσθήκη 1ον

Π ε ρ ῖ Δ ι α θ ῆ κ η ς

Ὅταν ἀπέθνησκέν τις ἄνευ κατιόντων κληρονόμων, καὶ εἶχεν ἀδελφοὺς ἢ ἀδελφάς, ἂν εἰς τὴν διαθήκην του παραμελοῦσε ν' ἀναφέρῃ τινὰ ἐξ αὐτῶν, καὶ νὰ προσ-

1. συναίνεσιν.



διορίση ἐλαχίστην μερίδα τινὰ ἐκ τῆς πατρομητρογονικῆς περιουσίας του, ἢ διαθήκη ἀκαιροῦτο¹ καὶ ἐμοίραζον τὰ ἀδελφία τὴν κληρονομίαν ὅλην ἐξ ἴσου. Καθόσον δὲ ἀφοροῦσεν τὴν ιδιόκτητον περιουσίαν τοῦ διαθέτου ἐδύνατο νὰ τὴν διαθέσῃ ἀκωλύτως καὶ αὐθαιρέτως.

2ον

Εἰς τὸ περὶ διαθηκῶν μέρος, παρατηροῦνται ἐλλείψεις ὡς ἐκ τῆς μὴ ὑπάρξεως δημοσίου μνήμονος πηγαζούσας, καὶ οὕτως αἱ μεγαλύτεραι ἐλλείψεις καὶ πλημμελήματα δὲν ἔδιδον ἀπ' εὐθείας χώραν εἰς ἀκύρωσιν αὐτοῦ, ἂν ὁ δικαστὴς ἐπροσπαθοῦσε νὰ τὸ ἐξακριβώσῃ καὶ πληροφορηθῇ διὰ μαρτύρων ἢ ἄλλων περιστάσεων περὶ τῆς ἀληθοῦς τελευταίας θέσεως² τοῦ ἀποβιώσαντος. Μάρτυρες ἀγράμματοι καὶ συγγενεῖς ὡς καὶ οἱ ἴδιοι Ἐπίτροποι ἦσαν ἐπίσης δεκτοὶ ἐκτὸς τῶν τέκνων καὶ ἀδελφῶν καὶ τῶν ἐχόντων συμφέρον εἰς τὴν διαθήκην καὶ δὲν ἀπαιτοῦντο περισσότεροι ἀπὸ δύο πρὸς κύρωσιν τῆς διαθήκης.

Ὁ σχετικὸς ἐφημέριος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἔγραφε τὴν διαθήκην καὶ πολλάκις ὄντος ἀγραμμάτου τοῦ διαθέτου ἐχρησίμευον διὰ μάρτυρες δύο ἐπίσης ἀγράμματοι διὰ χειρὸς τοῦ ἐφημερίου ὑπογεγραμμένοι καὶ αὐτοῦ προσυπογεγραμμένοι. Ἀλλ' εἰς περίπτωσιν διαφωνίας τῶν κληρονόμων, ἂν δύο ἐκ τῶν μαρτύρων ὑπῆρχον εἰς τὴν ζωὴν, δηλονότι οἱ δύο ἀγράμματοι ἢ εἰς ἐξ αὐτῶν καὶ ὁ ἐφημέριος ἐπροσκαλοῦντο παρὰ τῆς ἀνηκούσης ἀρχῆς καὶ κατὰ λόγον τῆς ἐξομολογήσεώς των ἀκυροῦτο ἢ ἐπικυροῦτο ἡ διαθήκη. Ἡ δὲ ἀποδεδειγμένη ιδιόχειρος καὶ ὁλόγραφος διαθήκη καὶ ἄνευ μαρτύρων εἶχε τὸ κῦρος της.

Π ε ρ ἰ Π ρ ο ι κ ο σ υ μ φ ῶ ν ο υ 3ον

Τὰ ἴδια πλημμελήματα καὶ ἐλλείψεις παρατηροῦνται καὶ εἰς τὸ περὶ προικοσυμφώνου μέρος. Ὅθεν οἱ ἴδιοι κανόνες, ὡς καὶ περὶ διαθηκῶν, ἐφυλάττοντο καθόσον ἀφορᾷ τοὺς τύπους πρὸς κύρωσιν ἢ ἀκύρωσιν αὐτοῦ.

Π ε ρ ἰ Π ρ ο τ ι μ ῆ σ ε ω ς 4ον

Εἰς τὰς πωλήσεις τῶν ἀκινήτων, ἐπροτιμοῦντο εἰς τὴν ἀγορὰν οἱ ἀνιόντες ἢ οἱ κατιόντες, εἰς ἔλλειψιν αὐτῶν ἢ σύζυγος | ἂν ἤθελε εὐρεθῇ ἀποῦσα εἰς καιρὸν πρᾶξεως | καὶ εἰς ἔλλειψιν τὰ ἀδελφία, εἰς ἔλλειψιν τῶν ἀδελφῶν, οἱ πλησιασταὶ τῆς αὐτῆς ιδιοκτησίας. Τῶν συγγενῶν δὲ ἢ πλησιαστῶν, κατέμβροσθεν δύο μαρτύρων, ἀποποιουμένων, ἢ πώλησις ἐγίνετο τότε ἰσχυρῶς εἰς ὄντινα ἐπαρουσιάζετο ὡς ἀγο-

1. ἠκυροῦτο.

2. διαθέσεως.



ραστής. Ἐὰν δὲ οἱ συγγενεῖς ἢ οἱ πλησιασταὶ ᾗσαν ἀπόντες τότε εἴτε ὁ ἰδιοκτήτης εἴτε ὁ ἀγοραστής ᾗτον εἰς χρέος νὰ εἰδοποιήσῃ τούτους περὶ τῆς τοιαύτης ὑποθέσεως, αὐτῶν δὲ ἐγγράφως ἢ διὰ μαρτύρων ἀρνούμενων, τότε ἡ ἀγορὰ ἐθεωρεῖτο ἀματάτρεπτος. Ἡ πολυκαιρία ἐγένετο αἷτιον παραγραφῆς τοῦ περὶ ἐπιστροφῆς τῶν ἀκινήτων κτημάτων δικαιώματος καθόσον ἀφοροῦσε τοὺς παρόντας οἵτινες δὲν ᾗθελον ρητῶς προειδοποιηθῇ καὶ εἰς σύμπτωσιν προτεινομένης ἀγνοίας καθυποβάλλοντο εἰς ὄρκον ὅστις ἀπεφάσιζε.

5ον

Περὶ διωρύγων (ῥυμότοποι) εἰς χωράφια ἀμπέλια καὶ τὰ λοιπὰ ἀπεστέρουν τοὺς πλησιαστάς τῶν δικαιωμάτων τῆς πλησιότητος, αἱ εἴσοδοι ἢ ἐμβαταὶ ἐφύλαττον ἀναλλοίωτον καὶ ἀμετάτρεπτον διαδοχικὸν δικαίωμα τῶν χωραφίων, ἀμπελίων καὶ τὰ λοιπά.

Περὶ Ἐπιτρόπων 6ον

Τὰ περὶ τῶν κατὰ διαθήκην ἐπιτρόπων ᾗτο πάντῃ ἀκανόνιστα καὶ οὕτως ἐθεωροῦντο ἀνεύθυνοι οἱ τοιοῦτοι ἐπίτροποι διὰ πᾶσαν ζημίαν ἢ φθορὰν ἃν ᾗθελεν ὑποφέρει ἡ κινητὴ ἢ ἀκίνητος περιουσία τοῦ διαθέτου ὡς ἐκ ῥαθυμίας των, ἐκτὸς ἐὰν ἀπεδεικνύετο ὅτι ὑπῆρξε δολιότης καὶ σφετερισμὸς ἐκ μέρους του, μέρους ἢ τοῦ ὅλου τῆς αὐτῆς περιουσίας ἢ ἃν ᾗτο ὑπόνοια αἰσχροκερδείας.

Ὅταν ἀπέθνησκεν εἰς ἐκ τοῦ ἀνδρογύνου ἀδιάθετος τὸ ἐπιζῶν ἄτομον, καθὸ φυσικὸς ἐπίτροπος, εἶχεν ἐκτεταμένην ἐξουσίαν καθόσον ἀφοροῦσε τὰ τῆς ἐπιτροπείας χρέη, δηλαδή ἐδύνατο νὰ ἐκποιήσῃ ἀκίνητα πατρικὰ πράγματα πρὸς τὸ συμφέρον τῶν τέκνων της, ἅτινα ἐν καιρῷ ἐνηλικιώσεως δὲν ἤμποροῦσαν νὰ κάμουν παράπονον εἰμὴ εἰς περίπτωσιν ὑπονοίας, δολιότητος καὶ αἰσχροκερδείας, ὥστε μὴ ἀποδεικνύμενον ἢ πώλησις ἔμεινε τῶντι σταθερὰ καὶ ἀμετάθετος. Σαφηνίζεται δὲ ὅτι ἃν τὸ ἐπιζῶν ἄτομον ᾗτον ἡ γυνὴ ἢ ἐξουσία της ἔπαυεν ὅταν ᾗθελεν ἔρθῃ εἰς 2ον γάμον.

Περὶ Ὑποθηκῶν καὶ Μεσεγγύων 7

Τὰ περὶ ὑποθηκῶν καὶ μεσεγγύων ᾗτον ἐπίσης ἀκανόνιστα μολονότι ὑπῆρχον καὶ ἐντεῦθεν ἐπρόκυπτον καταχρήσεις. Ὁ δανείζων ἐπὶ ὑποθήκῃ ἀκινήτου πράγματός τινος καὶ λαμβάνων παρὰ τοῦ χρεώστου πρὸς ἀσφάλειαν τοὺς τίτλους ἢ τίτλον τῆς ἰδιοκτησίας αὐτοῦ ᾗτο προτιμητέος παρ' ἄλλον δανειστήν, ὅταν δὲν ἐπαρουσιάζοντο διάφοροι ὑποθῆκαι ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος χωρὶς καμμία νὰ συνοδεύεται μὲ τοὺς σχετικὸς τίτλους τῆς ἰδιοκτησίας οὐδεμία ἔχαιρε προνόμιον, ἀλλ' ἐσύντρεχον ὅλοι ἐξίσου εἰς τὴν διανομὴν ἃν ὁ χρεώστης δὲν ᾗτον εἰς κατάστασιν νὰ ἐξοφλήσῃ μὲ ἄλλα ἀγαθὰ του τοὺς δανειστάς. Καθόσον δὲ ἀφορᾷ τὰ περὶ τόκου,

ἐὰν ἡ εἰς ὑποθήκην ἰδιοκτησία ἐνέμετο παρὰ τοῦ δανειστοῦ καὶ ἡ ἀξία της ἰσότημος μὲ τὴν ἀξίαν τοῦ πράγματος, τότε ὑποχρεοῦτο ὁ μὲν δανειστής νὰ δίδῃ ἀκβῆ¹ λογαριασμὸν τῶν προσόδων, ὁ δὲ χρεώστης νὰ πληρώσῃ τὸν τόκον, ἐὰν δὲ ἡ ὑποθηκευομένη ἰδιοκτησία ὑπῆρχεν ἀξίας διπλασίας τοῦ χρέους, τότε ὁ τόκος ἀντελογίζετο μὲ τὴν τῶν προσόδων τιμὴν.

Περὶ Ἐγγυήσεως 8

Ἡ διδομένη παρὰ τῆς γυναικὸς ὑπὲρ τοῦ ἀνδρὸς ἐγγύησις ἦτον ἰσχυρὰ καὶ ἐκτελεστέα.

Περὶ Δανείου 9

Πᾶς νουνεχῆς πωλητῆς μετερχόμενος βιομηχανίαν τινά, ἂν καὶ στιρεμένος² τῆς παρὰ τοῦ Νόμου προσδιωρισμένης ἡλικίας ἐδύνατο ὄντος³ ἀποβιωκότων τῶν γονέων του νὰ δανείζηται ἰσχυρῶς καὶ νὰ διαθέτῃ τὰ περὶ αὐτοῦ ἐλευθέρως.

Περὶ τόκου 10

Πᾶν δάνειον μετὰ παρέλευσιν δέκα ἐτῶν ἐθεωρεῖτο ἀνεπίδεκτον περισσοτέρου τόκου, ὁ δὲ τόκος δὲν ἐπερέβανε⁴ τὰ 10 εἰς τὰ 100 εἰς τὸ ἀπλοῦν δάνειον ὥς καὶ εἰς τὸ ἐπὶ ὑποθήκῃ.

Περὶ δωρεῶν 11

Τὸ δῶρον ἐθεωρεῖτο ἱερὸν καὶ ἀμετάτρεπτον ἐκτὸς τῆς κατὰ συνθήκην / *Codizione* / δωρεᾶς ἢ ὁποία ἀκυροῦτο εἰς σύμπτωσιν παραβάσεως αὐτῆς ἢ ἂν ἡ συνθήκη δὲν ἐξετελεῖτο ἔνεκα τοῦ θανάτου τοῦ λαβόντος τὸ δῶρον.

Περὶ ἐξωπροίκων 12

Τὰ ἐξώπροικα ἔχαιρον τὸ ἴδιον προνόμιον ὥς καὶ αὐτὴ ἡ ἰδία προίξ.

Ἐν Τήνῳ τὴν 20 Ἰουλίου 1833

Οἱ εὐπειθεῖς Δημογέροντες

Ἰάκωβος Παξιμάδης

Ἰωάννης Σαγρέδης

Ὁ Γραμματεὺς

Μ. Φώσκολος

1. ἀκριβῆ.

2. στερημένος.

3. ὄντων.

4. ὑπερέβαινε.

